

Załącznik do
Uchwały Nr VI/ /11
RADY GMINY UNISŁAW
z dnia 05 kwietnia 2011r.

Gminny Program Przeciwdziałania
Przemocy w Rodzinie
oraz Ochrony Ofiar w rodzinie
na lata 2011 – 2015

Unisław` 2011r.

WSTĘP

Przemoc w rodzinie, zwana też przemocą domową, to zamierzone, wykorzystujące przewagę sił działanie skierowane przeciwko członkom rodziny, które narusza prawa i dobra osobiste, powodujące cierpienie i szkody.

Przemoc w rodzinie jest przestępstwem, za które kodeks karny przewiduje karę pozbawienia wolności.

Przemoc domowa jest często problemem ukrytym, któremu towarzyszą inne dysfunkcje w rodzinie. Skutki przemocy u dorosłych ofiar oraz dzieci są wielowymiarowe, często na całe życie, począwszy od charakteryzującego ofiary zespołu stresu pourazowego, poprzez choroby psychosomatyczne i psychiczne, nerwice lękowo-depresyjne, po różnego rodzaju zaburzenia zachowania, w tym szczególnie niebezpieczne dla otoczenia zachowania agresywne, a także uzależnienia.

Skuteczne przeciwdziałanie przemocy w rodzinie wymaga współpracy i współdziałania placówek zajmujących się pomocą rodzinie i dziecku oraz służb odpowiedzialnych za nasze bezpieczeństwo. Współpraca dotyczyć powinna wszystkich aspektów problemu, poczynając od jego diagnozy, poprzez odpowiednie interwencje, a następnie łagodzenie i terapię urazowych skutków domowego znęcania.

Przemoc domowa może być zarówno skutkiem, jak i przyczyną dysfunkcji w rodzinie, jest poważnym zaburzeniem funkcjonowania rodziny, prowadzącym do naruszeń norm moralnych i prawnych. Może nieść za sobą tragiczne skutki psychospołeczne, w skrajnych przypadkach prowadzi do poważnych okaleczeń, a nawet zabójstw.

Ofiara przemocy w rodzinie to osoba dotknięta przemocą domową, niezależnie od płci, wieku, stanu zdrowia (w tym psychicznego) oraz sprawności intelektualnej. Ofiarami przemocy są również małoletnie dzieci, które – nie będąc bezpośrednio poszkodowanymi – doznają głębokich urazów jako świadkowie.

W Kodeksie Karnym funkcjonuje natomiast pojęcie „pokrzywdzonego”:

Pokrzywdzonym jest osoba fizyczna lub prawna, której dobro prawne zostało bezpośrednio naruszone lub zagrożone przez przestępstwo.

Sprawcą przemocy w rodzinie jest osoba dokonująca aktów przemocy, niezależnie od jej formy, czasu trwania i powodów, dla których stosuje takie zachowania nawet, jeśli nie zostało wobec niej wniesione do oskarżenia.

Świadkiem przemocy jest osoba, która bezpośrednio lub pośrednio uczestniczy w sytuacji przemocy (widzi, słyszy, wie lub podejrzewa, że w rodzinie dochodzi do aktów przemocy). Dzięki swoim działaniom (ujawnienie) może przyczynić się do przerwania przemocy.

Zgodnie z art. 304, par. 1 Kodeksu Postępowania Karnego, każda osoba, która dowiedziała się o popełnieniu przestępstwa ściganego z urzędu ma społeczny obowiązek zawiadomić o tym prokuratora lub Policję. Zgodnie z zapisem art. 4 par. 2 ustawy o postępowaniu w sprawach nieletnich – każda osoba, która dowie się o popełnieniu czynu karalnego przez nieletniego, ma społeczny obowiązek zawiadomienia o tym Sądu Rodzinnego lub Policji.

Przemoc najczęściej kojarzy się ludziom z biciem, popychaniem, kopaniem, zmuszaniem człowieka do upokarzających czynności, stosowaniem broni lub gwałtem. Przemocą jest także poniżanie człowieka, oczernianie go przed innymi, wyzywanie

i rzucanie obelg, ranienie jego uczuć, niszczenie jego poczucia własnej wartości, niszczenie przedmiotów, do których jest przywiązany, znęcanie się nad zwierzętami, które kocha, głodzenie, ograniczanie jego swobody w sposób przekraczający normy moralne

i obyczajowe, izolowanie od otoczenia.

Przemocą jest wszystko to, co czynione jest z myślą o zranieniu drugiego człowieka lub wyrządzeniu mu krzywdy.

Wyróżnia się następujące formy przemocy:

Przemoc fizyczna – każde agresywne zachowanie skierowane przeciwko ciału ofiary, mogące prowadzić do bólu oraz fizycznych obrażeń (m.in. popychanie, obezwładnianie, szarpanie, policzkowanie, uderzanie pięścią, kopanie, duszenie, rzucanie przedmiotami, użycie broni).

Przemoc psychiczna – agresywne zachowania, które mają na ogół charakter poniżający lub budzący poczucie zagrożenia i wywołują emocjonalny ból lub cierpienie

(m.in. wyśmiewanie, wyzywanie, krytyka, groźby, kontrolowanie i ograniczanie kontaktów z innymi osobami).

Przemoc ekonomiczna - uniemożliwienie dostępu do rodzinnych środków finansowych (np. odbieranie zarobionych pieniędzy, niezaspokajanie materialnych potrzeb rodziny, uniemożliwianie podjęcia pracy).

Przemoc seksualna – wymuszenie pożycia seksualnego lub nieakceptowanych i niechcianych praktyk seksualnych (np. mąż, który stosuje przemoc lub grozi użyciem przemocy, żeby zmusić żonę do stosunku, może zostać skazany za gwałt).

Zaniedbanie - ciągle niezaspokajanie podstawowych potrzeb fizycznych i emocjonalnych.

Każda z w/w form przemocy może występować osobno lub mogą się łączyć.

Amerykańska psycholog Leonora E. Walker badając kobiety doznające przemocy w rodzinie opisała cyklicznie pojawiające się w ich związkach zdarzenia. Na cykl przemocy składają się trzy następujące po sobie fazy::

- 1. faza narastającej agresji** – narasta napięcie sprawcy; jest coraz bardziej rozdrażniony, każdy drobiazg wyprowadza go z równowagi, staje się powodem do wszczęcia awantury; coraz więcej pije, prowokuje kłótnie i staje się coraz bardziej niebezpieczny. Ofiara stara się opanować sytuację – robi wszystko tak, jak oczekiwałby tego sprawca, unika rozmów, bezpośredniego kontaktu („chowa” się, wychodzi z domu; przeczekuje). Żyje w coraz większym napięciu (dolegliwości fizyczne – bóle głowy, żołądka, bezsenność) a widząc, że jej strategie są nieskuteczne popada w apatię lub ogarnia ją silny lęk, który powoduje prowokację wybuchu – „żeby już mieć to za sobą”;
- 2. faza gwałtownej przemocy** – z mało istotnych powodów następuje atak agresji; „rozładowanie” złości. Ofiara doznaje zranień fizycznych i psychicznych; odczuwa przerażenie, złość, bezradność i wstyd; traci ochotę do życia;
- 3. faza „miodowego miesiąca”** – po akcie przemocy sprawca zaczyna zdawać sobie sprawę z tego, co zrobił. Stara się więc znaleźć wytłumaczenie; przeprosza, usprawiedliwia się, stara się wynagrodzić krzywdę. Obiecuje poprawę, okazuje ciepło, zainteresowanie potrzebami ofiary; świadomy konsekwencji – stara się „udowodnić”, że było to działanie incydentalne.

Faza „miodowego miesiąca” nie trwa długo. W sprawcy znów gromadzi się złość, narasta napięcie, a tym samym rozpoczyna się kolejny cykl przemocy.

Związki pozostają stabilne tak długo, jak koszty przemocy i korzyści z zachowań przejawianych w fazie miodowego miesiąca są mniej więcej równe. Z czasem

zachowania z fazy II stają się coraz bardziej dotkliwe, a fazy I i III coraz krótsze. Gdy koszty przeważają nad korzyściami ofiara może próbować odejść. Sprawca wówczas nasila przemoc lub próby naprawiania krzywd, uwodzenia ofiary.

Przemoc ze strony najbliższej osoby jest doświadczeniem traumatycznym, okaleczającym psychikę. Przemoc w rodzinie przybiera różne formy: od przemocy fizycznej, przez przemoc psychiczną i seksualną, po przemoc ekonomiczną. Przemoc w rodzinie rzadko jest incydem jednorazowym. Zazwyczaj ma ona charakter długotrwały i cykliczny.

Przemoc jest przestępstwem. W zależności od tego, czy przemoc ma charakter jednorazowy, czy się powtarza, jest ścigana z różnych artykułów Kodeksu karnego. Jeżeli przemoc ma charakter ciągły, zostanie zakwalifikowana jako przestępstwo znęcania się nad rodziną z art. 207 Kodeksu karnego (Dz. U. z 1997 r. Nr 88, poz. 553 z późn. zm).

Artykuł 207 Kodeksu karnego stanowi:

„§1. Kto znęca się fizycznie lub psychicznie nad osobą najbliższą lub inną osobą pozostającą w stałym lub przemijającym stosunku zależności od sprawcy albo nad małoletnim lub osobą nieporadną ze względu na jej stan psychiczny i fizyczny, podlega karze pozbawienia wolności od 3 miesięcy do 5 lat.

§2. Jeżeli czyn określony w §1 połączony jest ze stosowaniem szczególnego okrucieństwa, sprawca podlega karze pozbawienia wolności od roku do 10 lat.

§3. Jeżeli następstwem czynu określonego w §1 lub 2 jest targnięcie się pokrzywdzonego na własne życie, sprawca podlega karze pozbawienia wolności od 2 do 12 lat”.

Przemoc w rodzinie ma tragiczne konsekwencje. Prowadzi nie tylko do uszkodzeń ciała ofiary, ale także do zaburzeń emocjonalnych oraz zaburzeń w sposobie, w jaki postrzega ona sama siebie, sprawcę oraz innych ludzi. Narastanie zjawiska przemocy w rodzinie wymaga niezwłocznego podjęcia działań zawartych w niniejszym Programie.

Niektóre z działań przedstawione w Programie mają charakter długofalowy, a zatem ich realizacja rozciągnie się na kolejne lata. Podczas realizacji Programu zadania związane z przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie mogą ulec zmianie w miarę potrzeb, sytuacji społecznej, warunków życia rodzin itp. Realizacja Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie – na lata 2011 – 2015 ma wieloletnią perspektywę.

I. Analiza problemów społecznych na terenie Gminy Unisław

W celu właściwego zaplanowania podejmowanych działań niezbędne jest dokonanie analizy problemów społecznych w gminie z uwzględnieniem problemu przemocy w rodzinie.

Na dzień 31.12.2010r. Gmina Unisław liczy 6832 mieszkańców. Liczba osób bezrobotnych zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy w Chełmnie wynosi 468, z czego jedynie 118 osób pobiera zasiłek dla bezrobotnych.

Ze statystyk *policyjnych* wynika, że na terenie gminy w roku 2010 przeprowadzono interwencje domowe. W okresie od 01.01.2010r. do 31.12.2010r. założono 16 „Niebieskich Kart”, w tym 3 z zawiadomieniem o psychicznym i fizycznym znęcaniu się. Cztery osoby zostały przewiezione do izby wytrzeźwień.

Z danych *Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych* wynika, że w 2010 roku były przeprowadzone rozmowy ankietowe z mieszkańcami Gminy Unisław. Zadawane pytania dotyczyły zjawiska przemocy w rodzinie. Z badań tych wynika, że 32 % osób ankietowanych było świadkami przemocy, a 42 % wie o stosowanej przemocy. Do Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych wpłynęło 37 nowych wniosków o podjęcie działań w związku z uzależnieniem od alkoholu. Wobec 35 osób były kontynuowane działania z poprzednich lat. Sześć osób podjęło leczenie odwykowe w zakładach stacjonarnych. Dziesięć osób miało przeprowadzone badanie w przedmiocie uzależnienia od alkoholu. Sześć razy komisja wystąpiła do sądu o doprowadzenie na badania do biegłych. Wobec 3 osób Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych wystąpiła do sądu o zobowiązanie do podjęcia leczenia. W rejestrze specjalisty ds. rozwiązywania problemów alkoholowych zanotowano 121 osób, których głównym problemem jest uzależnienie od alkoholu. Terapeuta uzależnień udzielił 386 porad.

Z danych *Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej* wynika, że na dzień 31.12.2010r. z pomocy społecznej korzystało 450 osób, żyjących w 287 rodzinach. Wśród tych rodzin w 51 rodzinach powodem trudnej sytuacji życiowej był alkoholizm, a w przypadku 22 rodzin przemoc w rodzinie. Pomoc postaci pracy socjalnej udzielona była 238 rodzinom. W tym m.in. też osobom doznającym przemocy. W okresie od 01.01.2010r. do 31.12.2010r. złożono 4 „Niebieskie Karty”. Jedna rodzina dotknięta przemocą na czas określony otrzymała lokal chroniony. Ofiarami przemocy były najczęściej kobiety i dzieci. Sprawcami byli mężczyźni, w większości przypadków uzależnieni od alkoholu.

Z informacji uzyskanych od *Pedagoga Szkolnego Zespołu Szkół* w Unisławiu wynika, że w ostatnich dwóch latach zjawisko przemocy domowej i przemocy rówieśniczej było zauważalne.

Dane dot. tego zjawiska zawarto w poniższej tabeli:

Szkoła	Przemoc domowa – liczba uczniów pokrzywdzonych	%	Agresja rówieśnicza – liczba uczniów agresorów	%
Podstawowa	32	10	21	7
Gimnazjum	29	11	22	8
LO	4	6	2	3
ZSZ	13	24	23	42
Razem:	78	12	68	10

Uczniowie – ofiary przemocy domowej, to dzieci i młodzież prezentujący specyficzne i niespecyficzne przejawy przemocy w postaci śladów fizycznych, zachowań lękowych, zachowań prowokacyjnych dla agresorów, zaniedbań ze strony rodziców, zachowań agresywnych jako realizacji wzorca osobowego z domu rodzinnego.

Uczniowie – sprawcy przemocy rówieśniczej, to dzieci i młodzież z nawykowymi zachowaniami agresywnymi, utrwalonymi jako podstawa i pojawiającymi się notorycznie.

Nie podano w tabeli liczby świadków przemocy rówieśniczej, gdyż ta kategoria nie została zbadana, a może być jedynie oszacowana na prawie 100 %, ponieważ

agresorzy znajdują się w każdej klasie i na przerwach każdy uczeń może być i często jest świadkiem takich zachowań swoich kolegów.

II. Cele programu

Celem Programu jest:

- 1) ograniczenie skali zjawiska przemocy w rodzinie na terenie Gminy Unisław,
- 2) wzrost skuteczności działań interwencyjnych wobec osób stosujących przemoc w rodzinie,
- 3) rozwój oferty pomocowej i ochrony ofiar przemocy w rodzinie.

Cele ogólne będą realizowane przez:

- 1) budowanie lokalnego systemu przeciwdziałania przemocy,
- 2) powołanie zespołu interdyscyplinarnego
- 3) diagnozowanie zjawiska przemocy na terenie Gminy Unisław,
- 4) podnoszenie kompetencji służb i instytucji w zakresie przemocy w rodzinie,
- 5) budowanie systemu wsparcia dla osób doświadczających przemocy w rodzinie
- 6) oddziaływanie na sprawców przemocy w rodzinie.

III. Założenia Programu

Realizacja celów Programu zakłada:

- 1) zmiana postawy mieszkańców wobec przemocy w rodzinie poprzez działania informacyjno-edukacyjne
- 2) skuteczne i efektywne zwalczanie przemocy w rodzinie
- 3) promowanie modelu rodziny wolnego od przemocy,
- 4) edukację dzieci, młodzieży i dorosłych w zakresie przemocy w rodzinie,
- 5) działania interdyscyplinarne w zakresie przeciwdziałania przemocy.

IV. Program jest spójny z Programami

- Krajowy Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie przyjęty Uchwałą Rady Ministrów z dnia 25 września 2006r., Nr 162/2006

- Powiatowy Program Pomocy Dziecku i Rodzinie na lata 2007 - 2013
- Powiatowa Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2004 - 2013
- Gminna Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2008 - 2015
- Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

Program będzie realizowany w oparciu o następujące akty prawne:

- **ustawę z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie** (Dz. U. z 2005 r. Nr 180, poz. 1493 z późn. zm.),
- ustawę z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2004 r. Nr 175, poz. 1362 z późn. zm.),
- ustawę z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2002 r. Nr 147, poz. 1231 z późn. zm.).

V. Zasoby Gminy Unisław w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie

1. Zasoby ludzkie – specjaliści z różnych dziedzin.
2. Zasoby instytucjonalne – instytucje i organizacje zajmujące się problemem przemocy w rodzinie oraz instytucje i organizacje pełniące funkcję wspierającą:
  - Ośrodek Pomocy Społecznej,
  - Komenda Policji,
  - Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
  - Gminny Punkt Konsultacyjny Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
  - placówki oświatowo-wychowawcze,
  - Zespół Opieki Zdrowotnej,
  - organizacje pozarządowe,
  - parafie,
  - inne.

VI. Czynniki gwarantujące właściwą realizację Programu

- poparcie działań i współpraca z samorządem gminnym,
- dobrze przygotowana i stale doskonaląca kadra instytucji działających na rzecz rodziny
- dobra współpraca służb i instytucji na terenie gminy oraz poza nią,
- otwartość i chęć współpracy specjalistów,

VII. Zagrożenia w realizacji zadań

- ubóstwo rodzin
- negatywne wzorce zachowań społecznych
- stereotypy panujące w środowisku na temat przemocy w rodzinie,
- bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych,
- brak współpracy rodziny w zakresie przewyciężania kryzysów,
- problem uzależnienia od alkoholu w rodzinach,
- brak infrastruktury socjalnej w gminie,
- brak motywacji ekonomicznej dla członków zespołu interdyscyplinarnego.

VIII. Realizacja celów Programu

CEL 1

Ograniczenie skali zjawiska przemocy w rodzinie na terenie Gminy Unisław

Działania:

1. Określenie w drodze uchwały trybu powoływania i odwoływania członków zespołu interdyscyplinarnego oraz szczegółowych warunków jego funkcjonowania.

Podmiot realizujący działanie:

- Rada Gminy.

2. Powołanie Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego.

Podmioty realizujące działanie:

- wójt.

3. Współpraca w ramach zespołu interdyscyplinarnego:

- integracja działań instytucji wobec problemu przemocy w rodzinie,
- podejmowanie działań w środowisku zagrożonym przemocą w rodzinie, mającym na celu zapobieganie zjawisku,
- diagnozowanie problemu przemocy w rodzinie,
- inicjowanie interwencji w środowisku dotkniętym przemocą w rodzinie,
- opracowanie i realizacja planu pomocy w indywidualnych przypadkach,
- rozpowszechnianie informacji o instytucjach oraz możliwościach udzielania pomocy w środowisku lokalnym,
- monitorowanie sytuacji rodzin, w których istnieje zagrożenie wystąpienia przemocy oraz rodzin, w których dochodzi do przemocy
- prowadzenie dokumentacji działań podejmowanych wobec rodzin, w których dochodzi do przemocy oraz efektów tych działań,
- udział w działaniach edukacyjno-informacyjnych.

Podmioty realizujące działanie :

- pracownicy socjalni,
- przedstawiciele oświaty,
- przedstawiciele policji,
- kuratorzy sądowi,
- przedstawiciele Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- przedstawiciele służby zdrowia,
- przedstawiciele organizacji pozarządowych,
- inni

4. Działania edukacyjne dzieci, młodzieży i dorosłych w zakresie przemocy:

- propagowanie skutecznych sposobów powstrzymywania przemocy,
- obalanie mitów na temat przemocy,
- szkolenia na temat przemocy,
- prowadzenie kampanii zwłaszcza wśród dzieci i młodzieży w zakresie ograniczenia oglądania przemocy w telewizji, grach komputerowych,
- wspieranie różnych form spędzania wolnego czasu promujące zachowania nieagresywne,

- podniesienie poziomu świadomości społecznej na temat problemu przemocy w rodzinie poprzez organizowanie spotkań edukacyjnych dla mieszkańców, np. w świetlicach wiejskich,
- rozpowszechnianie ulotek, broszur i informacji dotyczących zjawiska przemocy i jej skutków,
- organizowanie konkursów, np. plastycznych, wśród dzieci i młodzieży w zakresie zapobiegania przemocy,
- umieszczanie informacji na stronie internetowej Urzędu Gminy

Podmioty realizujące działanie:

- placówki oświatowo-wychowawcze,
- Ośrodek Pomocy Społecznej,
- Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- Gminny Punkt Konsultacyjny Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
- Gminny Zespół Interdyscyplinarny,
- inne.

CEL 2

Wzrost skuteczności działań interwencyjnych wobec osób stosujących przemoc w rodzinie

Działania:

1. Inicjowanie działań w stosunku do osób stosujących przemoc
2. Izolowanie sprawców od ofiar.
3. Udzielanie informacji sprawcom przemocy na temat programów korekcyjno-edukacyjnych.
4. Przeprowadzanie rozmów z osobami nadużywającymi alkoholu, stosującymi przemoc.
5. Kierowanie wniosków do Sądu Rejonowego w Chełmnie o obowiązek podjęcia leczenia odwykowego w związku z nadużywaniem alkoholu.

CEL 3

Rozwój oferty pomocowej i ochrony ofiar przemocy w rodzinie

Działania:

1. Utworzenie punktu informacyjno- konsultacyjnego

- udzielanie informacji o instytucjach udzielających pomocy i wsparcia ofiarom przemocy w rodzinie,
- udzielanie informacji na temat pozyskania zaświadczenia lekarskiego,
- udzielanie informacji na temat praw osób będących ofiarami przemocy,
- udzielanie informacji sprawcom przemocy na temat programów korekcyjno-edukacyjnych,
- rozpowszechnianie telefonu zaufania „Niebieska Linia”, „Pomarańczowa Linia”.
- praca specjalistów w zakresie diagnozy i pomocy psychologicznej, prawnej, terapeutycznej,
- praca socjalna z osobami doświadczającymi przemocy i sprawcami przemocy,
- tworzenie warunków dla utworzenia grupy wsparcia ofiar przemocy

Podmiot realizujący działanie:

- Ośrodek Pomocy Społecznej,
- Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

2. Prowadzenie działań interwencyjnych w zakresie przeciwdziałania przemocy:

- inicjowanie interwencji w środowisku dotkniętym przemocą
- podejmowanie działań interwencyjnych w oparciu o procedurę „Niebieskiej Karty”,
- przekazywanie informacji o podejmowanych działaniach przewodniczącemu zespołu interdyscyplinarnego.

Podmioty realizujące działanie:

- policja,
- Ośrodek Pomocy Społecznej,

- Ośrodek Interwencji Kryzysowej,
  - Gminny Zespół Interdyscyplinarny,
  - Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
  - przedstawiciele oświaty,
  - przedstawiciele służby zdrowia.
3. Zapewnienie osobom dotkniętym przemocą w rodzinie miejsc w ośrodkach wsparcia, w lokalu chronionym

Podmioty realizujące działanie:

- Ośrodek Pomocy Społecznej,
- policja,
- Gminny Zespół Interdyscyplinarny.

Adresaci Programu

- mieszkańcy gminy Unisław
- osoby doświadczające przemocy w rodzinie: współmałżonkowie, dzieci i młodzież, osoby zależne (starsze i niepełnosprawne)
- sprawcy przemocy w rodzinie,
- osoby, instytucje, podmioty zajmujące się profesjonalnie udzielaniem wsparcia społecznego,
- świadkowie przemocy

Monitorowanie

Monitorowanie realizacji Programu odbywać się będzie w oparciu o sprawozdawczość podmiotów zaangażowanych w jego realizację. Sprawozdania z realizacji Programu podmioty składają do dnia 31 stycznia każdego roku do Ośrodka Pomocy Społecznej.

Finansowanie Programu

Program będzie finansowany ze środków budżetu Gminy Unisław, ze środków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych , dotacji oraz ze środków pozabudżetowych pozyskanych z innych źródeł.

Załączniki:

Załącznik nr 1. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 roku przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie Dz.U. z 2005 r. Nr 180, poz. 1493 z późn.zm)

U S T A W A

**z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie
(Dz. U. z 2005r. Nr 180, poz. 1493)**

Uznając, że przemoc w rodzinie narusza podstawowe prawa człowieka, w tym prawo do życia i zdrowia oraz poszanowania godności osobistej, a władze publiczne mają obowiązek zapewnić wszystkim obywatelom równe traktowanie i poszanowanie ich praw i wolności, a także w celu zwiększenia skuteczności przeciwdziałania przemocy w rodzinie stanowi się, co następuje:

Art. 1. Zakres ustawy

Ustawa określa:

- 1) zadania w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie;
- 2) zasady postępowania wobec osób dotkniętych przemocą w rodzinie;
- 3) zasady postępowania wobec osób stosujących przemoc w rodzinie.

Art. 2. Objaśnienie pojęć ustawowych

Ileokroć w ustawie jest mowa o:

- 1) członku rodziny - należy przez to rozumieć osobę najbliższą w rozumieniu **art. 115 § 11** ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. - Kodeks karny (Dz. U. Nr 88, poz. 553, z późn. zm.), a także inną osobę wspólnie zamieszkującą lub gospodarującą;
- 2) przemocy w rodzinie - należy przez to rozumieć jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie naruszające prawa lub dobra osobiste osób wymienionych w pkt 1, w szczególności narażające te osoby na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia, naruszające ich godność, nietykalność cielesną, wolność, w tym seksualną, powodujące szkody na ich zdrowiu fizycznym lub psychicznym, a także wywołujące cierpienia i krzywdy moralne u osób dotkniętych przemocą.

Art. 3. Formy pomocy

1. Osobie dotkniętej przemocą w rodzinie udziela się bezpłatnej pomocy, w szczególności w formie:
  - 1) poradnictwa medycznego, psychologicznego, prawnego, socjalnego, zawodowego i rodzinnego;
  - 2) interwencji kryzysowej i wsparcia;

- 3) ochrony przed dalszym krzywdzeniem, przez uniemożliwienie osobom stosującym przemoc korzystania ze wspólnie zajmowanego z innymi członkami rodziny mieszkania oraz zakazanie kontaktowania się i zbliżania się do osoby pokrzywdzonej;
  - 4) zapewnienia osobie dotkniętej przemocą w rodzinie bezpiecznego schronienia w specjalistycznym ośrodku wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie;
  - 5) badania lekarskiego w celu ustalenia przyczyn i rodzaju uszkodzeń ciała związanych z użyciem przemocy w rodzinie oraz wydania zaświadczenia lekarskiego w tym przedmiocie;
  - 6) zapewnienia osobie dotkniętej przemocą w rodzinie, która nie ma tytułu prawnego do zajmowanego wspólnie ze sprawcą przemocy lokalu, pomocy w uzyskaniu mieszkania.
2. Minister właściwy do spraw zdrowia określi, w drodze rozporządzenia, wzór zaświadczenia lekarskiego o przyczynach i rodzaju uszkodzeń ciała związanych z użyciem przemocy w rodzinie, uwzględniając przydatność zaświadczenia dla ochrony prawnej osoby dotkniętej przemocą w rodzinie.

Art. 4. Stosowane środki oddziaływania

Wobec osób stosujących przemoc w rodzinie stosuje się przewidziane w niniejszej ustawie środki mające na celu zapobieganie ich kontaktowaniu się z osobami pokrzywdzonymi oraz oddziaływania korekcyjno-edukacyjne.

Art. 5. Rozporządzenie ministra właściwego do spraw zabezpieczenia społecznego

Minister właściwy do spraw zabezpieczenia społecznego określi, w drodze rozporządzenia:

- 1) standard podstawowych usług świadczonych przez specjalistyczne ośrodki wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie,
- 2) kwalifikacje osób zatrudnionych w specjalistycznych ośrodkach wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie,
- 3) szczegółowe kierunki prowadzenia oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych wobec osób stosujących przemoc w rodzinie,
- 4) kwalifikacje osób prowadzących oddziaływania korekcyjno-edukacyjne - uwzględniając konieczność dostosowania zakresu pomocy do sytuacji oraz potrzeb osób dotkniętych przemocą w rodzinie, a także efektywność usług świadczonych przez specjalistyczne ośrodki wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie i skuteczność oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych wobec osób stosujących przemoc w rodzinie.

Art. 6. Zadania jednostek samorządu terytorialnego

1. Zadania w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie są realizowane przez organy administracji rządowej i jednostki samorządu terytorialnego na zasadach określonych w przepisach ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2009 r. Nr 175, poz. 1362, z późn. zm.) lub ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2007 r. Nr 70, poz. 473, z późn. zm.), chyba że przepisy niniejszej ustawy stanowią inaczej.

2. Do zadań własnych gminy należy w szczególności tworzenie gminnego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie, w tym:

- 1) opracowanie i realizacja gminnego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie;
- 2) prowadzenie poradnictwa i interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie w szczególności poprzez działania edukacyjne służące wzmocnieniu opiekuńczych i wychowawczych kompetencji rodziców w rodzinach zagrożonych przemocą w rodzinie;
- 3) zapewnienie osobom dotkniętym przemocą w rodzinie miejsc w ośrodkach wsparcia;
- 4) tworzenie zespołów interdyscyplinarnych.

3. Do zadań własnych powiatu należy w szczególności:

- 1) opracowanie i realizacja powiatowego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie;

- 2) opracowanie i realizacja programów służących działaniom profilaktycznym mającym na celu udzielenie specjalistycznej pomocy, zwłaszcza w zakresie promowania i wdrożenia prawidłowych metod wychowawczych w stosunku do dzieci w rodzinach zagrożonych przemocą w rodzinie;
- 3) zapewnienie osobom dotkniętym przemocą w rodzinie miejsc w ośrodkach wsparcia;
- 4) zapewnienie osobom dotkniętym przemocą w rodzinie miejsc w ośrodkach interwencji kryzysowej.
4. Do zadań z zakresu administracji rządowej realizowanych przez powiat należy w szczególności:
  - 1) tworzenie i prowadzenie specjalistycznych ośrodków wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie;
  - 2) opracowywanie i realizacja programów oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie.
5. Środki na realizację i obsługę zadań, o których mowa w ust. 4, zapewnia budżet państwa.
6. Do zadań własnych samorządu województwa należy w szczególności:
  - 1) opracowanie i realizacja wojewódzkiego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie;
  - 2) inspirowanie i promowanie nowych rozwiązań w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie;
  - 3) opracowywanie ramowych programów ochrony ofiar przemocy w rodzinie oraz ramowych programów oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie;
  - 4) organizowanie szkoleń dla osób realizujących zadania związane z przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie.

Art. 6a. Kwalifikacje osób

Osoby kierujące specjalistycznymi ośrodkami wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie muszą spełniać wymogi dotyczące kwalifikacji określone w **art. 122**, *wymagania na stanowisko kierownicze jednostki organizacyjnej pomocy społecznej*, ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej.

Art. 7. Zadania wojewody, rozporządzenie ministra właściwego do spraw zabezpieczenia społecznego

1. Do zadań wojewody należy w szczególności:
  - 1) opracowywanie materiałów instruktażowych, zaleceń, procedur postępowania interwencyjnego w sytuacjach kryzysowych związanych z przemocą w rodzinie dla osób realizujących te zadania;
  - 2) monitorowanie zjawiska przemocy w rodzinie;
  - 3) powoływanie i odwoływanie Wojewódzkiego Koordynatora Realizacji Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie;
  - 4) monitorowanie realizacji Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie przy pomocy Wojewódzkiego Koordynatora Realizacji Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie;
  - 5) nadzór nad realizacją zadań z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie realizowanych przez samorząd gminny, powiatowy i województwa;
  - 6) kontrola realizacji zadań z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie wykonywanych przez podmioty niepubliczne na podstawie umów z organami administracji rządowej i samorządowej.
2. Do nadzoru i kontroli, o których mowa w ust. 1 pkt 5 i 6, stosuje się odpowiednio przepisy **art. 126-133** ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej.
3. Minister właściwy do spraw zabezpieczenia społecznego określi, w drodze rozporządzenia:
  - 1) organizację i tryb przeprowadzania nadzoru i kontroli, kwalifikacje inspektorów upoważnionych do wykonywania czynności nadzorczych i kontrolnych, a także wzór legitymacji uprawniającej do wykonywania czynności nadzorczych i kontrolnych,
  - 2) kwalifikacje Wojewódzkiego Koordynatora Realizacji Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie- uwzględniając konieczność zapewnienia odpowiedniego poziomu wykonywania zadań.

Art. 8. Zadania ministra właściwego do spraw zabezpieczenia społecznego

Do zadań ministra właściwego do spraw zabezpieczenia społecznego należy w szczególności:

- 1) zlecenie i finansowanie badań, ekspertyz i analiz dotyczących zjawiska przemocy w rodzinie;
- 2) prowadzenie działań promujących podnoszenie świadomości społecznej w zakresie przyczyn i skutków przemocy w rodzinie;
- 3) powoływanie i odwoływanie Krajowego Koordynatora Realizacji Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w randze sekretarza lub podsekretarza stanu w urzędzie obsługującym ministra właściwego do spraw zabezpieczenia społecznego;
- 4) monitorowanie realizacji Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie przy pomocy koordynatora, o którym mowa w pkt 3;
- 5) opracowanie oraz wydawanie co najmniej raz na dwa lata wytycznych do prowadzenia szkoleń w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie;
- 6) opracowywanie i finansowanie programów osłonowych z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie;
- 7) finansowe wspieranie programów z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie realizowanych przez:
  - a) jednostki samorządu terytorialnego,
  - b) organizacje pozarządowe działające na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie,
  - c) jednostki organizacyjne działające na podstawie przepisów o stosunku Państwa do Kościoła Katolickiego w Rzeczypospolitej Polskiej, stosunku Państwa do innych kościołów i związków wyznaniowych oraz o gwarancji wolności sumienia i wyznania, jeżeli ich cele statutowe obejmują prowadzenie działalności w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Art. 8a. Zasady postępowania prokuratury w zakresie przeciwdziałania przemocy

Do zadań Prokuratora Generalnego należy opracowywanie i wydawanie co najmniej raz na dwa lata wytycznych dotyczących zasad postępowania powszechnych jednostek organizacyjnych prokuratury w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Art. 9. Współdziałanie, zlecenie zadań

1. Organy administracji rządowej i samorządowej współdziałają z organizacjami pozarządowymi oraz kościołami i związkami wyznaniowymi w zakresie udzielania pomocy osobom dotkniętym przemocą, oddziaływania na osoby stosujące przemoc oraz podnoszenia świadomości społecznej na temat przyczyn i skutków przemocy w rodzinie.
2. Organy administracji rządowej lub samorządowej mogą zlecać realizację zadań określonych w ustawie w trybie przewidzianym w ustawie z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz. U. Nr 96, poz. 873, z późn. zm.).

Art. 9a. Zespół interdyscyplinarny

1. Gmina podejmuje działania na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie, w szczególności w ramach pracy w zespole interdyscyplinarnym.
2. Zespół interdyscyplinarny powołuje wójt, burmistrz albo prezydent miasta.
3. W skład zespołu interdyscyplinarnego wchodzi przedstawiciele:
  - 1) jednostek organizacyjnych pomocy społecznej;
  - 2) gminnej komisji rozwiązywania problemów alkoholowych;
  - 3) Policji;
  - 4) oświaty;
  - 5) ochrony zdrowia;
  - 6) organizacji pozarządowych.
4. W skład zespołu interdyscyplinarnego wchodzi także kuratorzy sądowi.
5. W skład zespołu interdyscyplinarnego mogą wchodzić także prokuratorzy oraz przedstawiciele podmiotów innych niż określone w ust. 3, działających na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie.
6. Przewodniczący zespołu interdyscyplinarnego jest wybierany na pierwszym posiedzeniu zespołu

spośród jego członków.

7. Posiedzenia zespołu interdyscyplinarnego odbywają się w zależności od potrzeb, jednak nie rzadziej niż raz na trzy miesiące.

8. Zespół interdyscyplinarny działa na podstawie porozumień zawartych między wójtem, burmistrzem albo prezydentem miasta a podmiotami, o których mowa w ust. 3 lub 5.

9. Obsługę organizacyjno-techniczną zespołu interdyscyplinarnego zapewnia ośrodek pomocy społecznej.

10. Zespół interdyscyplinarny może tworzyć grupy robocze w celu rozwiązywania problemów związanych z wystąpieniem przemocy w rodzinie w indywidualnych przypadkach.

11. W skład grup roboczych wchodzi przedstawiciele:

- 1) jednostek organizacyjnych pomocy społecznej;
- 2) gminnej komisji rozwiązywania problemów alkoholowych;
- 3) Policji;
- 4) oświaty;
- 5) ochrony zdrowia.

12. W skład grup roboczych mogą wchodzić także kuratorzy sądowi, a także przedstawiciele innych podmiotów, specjaliści w dziedzinie przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

13. Członkowie zespołu interdyscyplinarnego oraz grup roboczych wykonują zadania w ramach obowiązków służbowych lub zawodowych.

14. Prace w ramach grup roboczych są prowadzone w zależności od potrzeb zgłaszanych przez zespół interdyscyplinarny lub wynikających z problemów występujących w indywidualnych przypadkach.

15. Rada gminy określi, w drodze uchwały, tryb i sposób powoływania i odwoływania członków zespołu interdyscyplinarnego oraz szczegółowe warunki jego funkcjonowania.

Art. 9b. Realizacja działań, zadania, grupy robocze

1. Zespół interdyscyplinarny realizuje działania określone w gminnym programie przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie.

2. Zadaniem zespołu interdyscyplinarnego jest integrowanie i koordynowanie działań podmiotów, o których mowa w **art. 9a**, *zespół interdyscyplinarny*, ust. 3 i 5, oraz specjalistów w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie, w szczególności przez:

- 1) diagnozowanie problemu przemocy w rodzinie;
- 2) podejmowanie działań w środowisku zagrożonym przemocą w rodzinie mających na celu przeciwdziałanie temu zjawisku;
- 3) inicjowanie interwencji w środowisku dotkniętym przemocą w rodzinie;
- 4) rozpowszechnianie informacji o instytucjach, osobach i możliwościach udzielenia pomocy w środowisku lokalnym;
- 5) inicjowanie działań w stosunku do osób stosujących przemoc w rodzinie.

3. Do zadań grup roboczych należy, w szczególności:

- 1) opracowanie i realizacja planu pomocy w indywidualnych przypadkach wystąpienia przemocy w rodzinie;
- 2) monitorowanie sytuacji rodzin, w których dochodzi do przemocy oraz rodzin zagrożonych wystąpieniem przemocy;
- 3) dokumentowanie działań podejmowanych wobec rodzin, w których dochodzi do przemocy oraz efektów tych działań.

Art. 9c. Czynności członków zespołu interdyscyplinarnego, obowiązek poufności

1. Członkowie zespołu interdyscyplinarnego oraz grup roboczych w zakresie niezbędnym do realizacji zadań, o których mowa w **art. 9b**, *realizacja działań, zadania, grupy robocze*, ust. 2 i 3, mogą przetwarzać dane osób dotkniętych przemocą w rodzinie i osób stosujących przemoc w rodzinie, dotyczące: stanu zdrowia, nałogów, skazań, orzeczeń o ukaraniu, a także innych orzeczeń wydanych w postępowaniu sądowym lub administracyjnym, bez zgody i wiedzy osób, których dane te dotyczą.

2. Członkowie zespołu interdyscyplinarnego oraz grup roboczych zobowiązani są do zachowania

poufności wszelkich informacji i danych, które uzyskali przy realizacji zadań, o których mowa w **art. 9b, realizacja działań, zadania, grupy robocze**, ust. 2 i 3. Obowiązek ten rozciąga się także na okres po ustaniu członkostwa w zespole interdyscyplinarnym oraz w grupach roboczych.

3. Przed przystąpieniem do wykonywania czynności, o których mowa w **art. 9b, realizacja działań, zadania, grupy robocze**, ust. 2 i 3, członkowie zespołu interdyscyplinarnego oraz grup roboczych składają organowi, o którym mowa w **art. 9a, zespół interdyscyplinarny**, ust. 2, oświadczenie o następującej treści: „Oświadczam, że zachowam poufność informacji i danych, które uzyskałem przy realizacji zadań związanych z przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie oraz, że znane mi są przepisy o odpowiedzialności karnej za udostępnienie danych osobowych lub umożliwienie do nich dostępu osobom nieuprawnionym.”.

Art. 9d. Niebieska karta

1. Podejmowanie interwencji w środowisku wobec rodziny dotkniętej przemocą odbywa się w oparciu o procedurę „Niebieskie Karty” i nie wymaga zgody osoby dotkniętej przemocą w rodzinie.

2. Procedura „Niebieskie Karty” obejmuje ogół czynności podejmowanych i realizowanych przez przedstawicieli jednostek organizacyjnych pomocy społecznej, gminnych komisji rozwiązywania problemów alkoholowych, Policji, oświaty i ochrony zdrowia, w związku z uzasadnionym podejrzeniem zaistnienia przemocy w rodzinie.

3. Przedstawiciele podmiotów, o których mowa w ust. 2, realizują procedurę „Niebieskie Karty” w oparciu o zasadę współpracy i przekazują informacje o podjętych działaniach przewodniczącemu zespołu interdyscyplinarnego.

4. Wszczęcie procedury „Niebieskie Karty” następuje przez wypełnienie formularza „Niebieska Karta” w przypadku powzięcia, w toku prowadzonych czynności służbowych lub zawodowych, podejrzenia stosowania przemocy wobec członków rodziny lub w wyniku zgłoszenia dokonanego przez członka rodziny lub przez osobę będącą świadkiem przemocy w rodzinie.

5. Rada Ministrów określi, w drodze rozporządzenia, procedurę „Niebieskie Karty” oraz wzory formularzy „Niebieska Karta” wypełnianych przez przedstawicieli podmiotów realizujących procedurę „Niebieskie Karty”, mając na uwadze skuteczność działań wobec osób dotkniętych przemocą w rodzinie i dobro tych osób.

Art. 10. Krajowy Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie

1. W celu tworzenia warunków skutecznego przeciwdziałania przemocy w rodzinie Rada Ministrów przyjmie Krajowy Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie, określający szczegółowe działania w zakresie:

- 1) zapewnienia ochrony i udzielania pomocy osobom dotkniętym przemocą w rodzinie;
- 2) oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych wobec osób stosujących przemoc w rodzinie;
- 3) podnoszenia świadomości społecznej na temat przyczyn i skutków przemocy w rodzinie oraz promowania metod wychowawczych bez użycia przemocy;
- 4) upowszechniania informacji o możliwościach i formach udzielania pomocy zarówno osobom dotkniętym przemocą, jak i stosującym przemoc w rodzinie.

2. Krajowy Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na szczeblu centralnym realizuje koordynator, o którym mowa w **art. 8, zadania ministra właściwego do spraw zabezpieczenia społecznego**, pkt 3.

3. Krajowy Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na szczeblu wojewódzkim realizuje koordynator, o którym mowa w **art. 7, zadania wojewody, rozporządzenie ministra właściwego do spraw zabezpieczenia społecznego**, ust. 1 pkt 3.

Art. 10a. Zespół Monitorujący do spraw Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie

1. Tworzy się Zespół Monitorujący do spraw Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie, zwany dalej „Zespołem”, jako organ opiniotawczo-doradczy ministra właściwego do spraw zabezpieczenia

społecznego.

2. Kadencja Zespołu trwa 3 lata.

3. Do zadań Zespołu należy w szczególności:

1) inicjowanie i wspieranie działań mających na celu przeciwdziałanie przemocy w rodzinie;

2) monitorowanie działań w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie;

3) wyrażanie opinii w sprawach dotyczących stosowania ustawy oraz inicjowanie zmian przepisów w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie;

4) wyrażanie opinii w przypadku sporów między organami administracji publicznej a organizacjami pozarządowymi realizującymi zadania w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie;

5) wyrażanie opinii w sprawach zadań publicznych w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz w sprawach zlecenia tych zadań do realizacji przez podmioty wymienione w **art.**

9, współdziałanie, zlecenie zadań, ust. 1;

6) opracowanie standardów pomocy ofiarom przemocy w rodzinie i pracy z osobami stosującymi przemoc w rodzinie;

7) tworzenie, we współpracy z podmiotami wymienionymi w **art. 9, współdziałanie, zlecenie zadań**, ust. 1, mechanizmów informowania o standardach udzielania pomocy ofiarom przemocy w rodzinie i pracy z osobami stosującymi przemoc w rodzinie;

8) upowszechnianie wyników monitoringu działań w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Art. 10b. Skład Zespołu, odwołanie członków

1. W skład Zespołu minister właściwy do spraw zabezpieczenia społecznego powołuje:

1) Krajowego Koordynatora Realizacji Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie;

2) siedmiu przedstawicieli organów administracji rządowej i jednostek im podległych lub przez nie nadzorowanych powołanych spośród osób zgłoszonych przez te organy i osób kierujących tymi jednostkami;

3) pięciu przedstawicieli jednostek samorządu terytorialnego powołanych spośród osób zgłoszonych przez stronę samorządową w Komisji Wspólnej Rządu i Samorządu Terytorialnego;

4) dziesięciu przedstawicieli organizacji pozarządowych, związków i porozumień organizacji pozarządowych oraz kościołów i związków wyznaniowych powołanych spośród osób zgłoszonych przez te podmioty.

2. Minister właściwy do spraw zabezpieczenia społecznego odwołuje członka Zespołu przed upływem kadencji:

1) na jego wniosek;

2) na wniosek podmiotu, którego jest on przedstawicielem;

3) w przypadku skazania prawomocnym wyrokiem za przestępstwo umyślne lub umyślne przestępstwo skarbowe.

Art. 10c. Organizacja Zespołu

1. Przewodniczącym Zespołu jest Krajowy Koordynator Realizacji Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie.

2. Posiedzenia Zespołu zwoływane są przez Przewodniczącego Zespołu lub na wniosek co najmniej jednej czwartej liczby członków Zespołu, nie rzadziej jednak niż raz na pół roku.

3. Członkowie Zespołu korzystają ze zwolnień w pracy w celu uczestniczenia w posiedzeniach Zespołu i przysługuje im zwrot kosztów podróży ze środków budżetu państwa z części, której dysponentem jest minister właściwy do spraw zabezpieczenia społecznego.

Art. 10d. Udzielanie pomocy

Organy administracji rządowej oraz podległe im państwowe jednostki organizacyjne, na wniosek przewodniczącego Zespołu, udzielają Zespołowi wszechstronnej pomocy przy wykonywaniu jego zadań, a w szczególności przedstawiają niezbędne informacje lub dokumenty.

Art. 10e. Obsługa administracyjno - biurowa

Obsługę administracyjno-biurową Zespołu zapewnia urząd obsługujący ministra właściwego do spraw zabezpieczenia społecznego.

Art. 10f. Rozporządzenie dotyczące organizacji i działań Zespołu

Minister właściwy do spraw zabezpieczenia społecznego określi, w drodze rozporządzenia, tryb powoływania członków Zespołu oraz organizację i tryb działania Zespołu, a także zasady uczestnictwa w jego pracach, uwzględniając konieczność zapewnienia odpowiedniego poziomu wykonywania przez Zespół zadań.

Art. 11. Sprawozdanie

Rada Ministrów składa corocznie Sejmowi i Senatowi Rzeczypospolitej Polskiej, w terminie do dnia 30 września, sprawozdanie z realizacji Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie.

Art. 11a. Obowiązek opuszczenia mieszkania

1. Jeżeli członek rodziny wspólnie zajmujący mieszkanie, swoim zachowaniem polegającym na stosowaniu przemocy w rodzinie czyni szczególnie uciążliwym wspólne zamieszkiwanie, osoba dotknięta przemocą może żądać, aby sąd zobowiązał go do opuszczenia mieszkania.
2. Sąd rozpoznaje sprawę w trybie przepisów ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. - Kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. Nr 43, poz. 296, z późn. zm.) o postępowaniu nieprocesowym. Postanowienie zapada po przeprowadzeniu rozprawy, która powinna odbyć się w terminie jednego miesiąca od dnia wpływu wniosku. Staje się ono wykonalne z chwilą ogłoszenia i może być zmienione lub uchylone w razie zmiany okoliczności.
3. Do wykonania obowiązku orzeczonego na podstawie ust. 1 stosuje się odpowiednio przepisy o egzekucji obowiązku opróżnienia lokalu służącego zaspokajaniu potrzeb mieszkaniowych dłużnika.

Art. 12. Podejrzenie popełnienia przestępstwa

1. Osoby, które w związku z wykonywaniem swoich obowiązków służbowych lub zawodowych powzięły podejrzenie o popełnieniu ściganego z urzędu przestępstwa z użyciem przemocy w rodzinie, niezwłocznie zawiadamiają o tym Policję lub prokuratora.
2. Osoby będące świadkami przemocy w rodzinie powinny zawiadomić o tym Policję, prokuratora lub inny podmiot działający na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Art. 12a. Umieszczenie dziecka w rodzinie zastępczej

1. W razie bezpośredniego zagrożenia życia lub zdrowia dziecka w związku z przemocą w rodzinie pracownik socjalny wykonujący obowiązki służbowe ma prawo odebrać dziecko z rodziny i umieścić je u innej niezamieszkującej wspólnie osoby najbliższej, w rozumieniu **art. 115 § 11** ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. - Kodeks karny (Dz. U. Nr 88, poz. 553, z późn. zm.), w rodzinie zastępczej lub w całodobowej placówce opiekuńczo-wychowawczej.
2. Tryb umieszczania dzieci w rodzinie zastępczej lub w całodobowej placówce opiekuńczo-wychowawczej regulują przepisy ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej.
3. Decyzję, o której mowa w ust. 1, pracownik socjalny podejmuje wspólnie z funkcjonariuszem Policji, a także z lekarzem, lub ratownikiem medycznym, lub pielęgniarką. Przepisy **art. 598¹⁰, żądanie kuratora o udzielenie pomocy przez Policję**, **art. 598¹¹, przeszkody w odebraniu osoby**, § 3 i **art. 598¹², działania mające na celu dobro osoby podlegającej władzy rodzicielskiej**, § 1 zdanie pierwsze ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. - Kodeks postępowania cywilnego stosuje się odpowiednio.
4. Pracownik socjalny ma obowiązek niezwłocznego powiadomienia sądu opiekuńczego, nie później jednak niż w ciągu 24 godzin, o odebraniu dziecka z rodziny i umieszczeniu go u niezamieszkującej wspólnie osoby najbliższej, w rodzinie zastępczej lub w całodobowej placówce opiekuńczo-wychowawczej.

5. Do umieszczenia dziecka u osoby najbliższej niezamieszkującej wspólnie stosuje się odpowiednio przepisy dotyczące umieszczenia dziecka w rodzinie zastępczej lub w całodobowej placówce opiekuńczo-wychowawczej.
6. Minister właściwy do spraw wewnętrznych w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw zabezpieczenia społecznego określi, w drodze rozporządzenia, procedurę postępowania Policji przy wykonywaniu czynności, o których mowa w ust. 1 i 3, oraz sposób dokumentowania przeprowadzonych przez Policję czynności, uwzględniając konieczność udzielenia dzieciom skutecznej pomocy.

Art. 12b. Zażalenie na odebranie dziecka

1. Rodzicom, opiekunom prawnym lub faktycznym przysługuje zażalenie do sądu opiekuńczego na odebranie dziecka, o którym mowa w **art. 12a**, *umieszczenie dziecka w rodzinie zastępczej*. W zażaleniu można domagać się zbadania zasadności i legalności odebrania dziecka oraz prawidłowości jego dokonania.
2. Zażalenie może być wniesione za pośrednictwem pracownika socjalnego lub funkcjonariusza Policji, którzy dokonali odebrania dziecka. W takim przypadku zażalenie podlega niezwłocznemu przekazaniu do sądu opiekuńczego.
3. Sąd rozpatruje zażalenie niezwłocznie, nie później jednak niż w ciągu 24 godzin. W razie uznania bezzasadności lub nielegalności odebrania dziecka sąd zarządza natychmiastowe przekazanie dziecka rodzicom, opiekunom prawnym lub faktycznym, od których dziecko zostało odebrane.
4. W przypadku stwierdzenia bezzasadności, nielegalności lub nieprawidłowości odebrania dziecka sąd zawiadamia o tym przełożonych osób, które dokonały odebrania.

Art. 12c. Pouczenie o prawie złożenia zażalenia

O prawie do złożenia zażalenia, wraz ze wskazaniem sądu opiekuńczego właściwego miejscowo do jego rozpatrzenia, pracownik socjalny lub funkcjonariusz Policji poucza rodziców, opiekunów prawnych lub faktycznych dziecka. Pouczenie to należy wręczyć na piśmie.

Art. 12d. Zatrzymanie i przymusowe doprowadzenie skazanego

1. W przypadku gdy wniosek kuratora zawodowego o zarządzenie wykonania warunkowo zawieszanej kary pozbawienia wolności lub odwołanie warunkowego przedterminowego zwolnienia dotyczy skazanego za przestępstwo popełnione z użyciem przemocy lub groźby bezprawnej wobec członka rodziny, który w okresie próby rażąco naruszył porządek prawny, ponownie używając przemocy lub groźby bezprawnej wobec członka rodziny, sąd właściwy do rozpoznania wniosku zarządza zatrzymanie i przymusowe doprowadzenie skazanego na posiedzenie w przedmiocie rozpoznania wniosku.
2. Zatrzymanemu, na jego żądanie, należy niezwłocznie umożliwić nawiązanie w dostępnej formie kontaktu z adwokatem, a także bezpośrednio z nim rozmowę.
3. Wydane przez sąd postanowienie o zarządzeniu wykonania kary albo o odwołaniu warunkowego przedterminowego zwolnienia podlega wykonaniu z chwilą jego wydania; sąd, który wydał postanowienie, albo sąd właściwy do rozpoznania zażalenia może wstrzymać wykonanie postanowienia.

Art. 13. uchylony

Art. 14. uchylony

Art. 15. pominięty

Art. 16. pominięty

Art. 17. Dzień wejścia ustawy w życie

Ustawa w nowym brzmieniu weszła w życie z dniem 1 sierpnia 2010r.

Załącznik nr 2.

Struktura Systemu w działaniu – schemat.

